

Życiorys i działalność naukowa Księdza Profesora Henryka Zimonia SVD

Henryk Wincenty Zimoń urodził się 4 maja 1940 roku w Wodzisławiu Śląskim jako syn Wincentego Zimonia i Elżbiety z domu Penkała; ochrzczony został 13 maja tego roku w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Wodzisławiu Śląskim. Edukację podstawową rozpoczął w 1947 roku w rodzinnym mieście, a w latach 1948-1954, po przeniesieniu jego rodziny do nowo wybudowanego domu, uczęszczał do Szkoły Podstawowej w gminie Wilchwy. Tam też 19 lipca 1948 roku urodziła się jego siostra Anna. W 1950 przyjął I Komunię św., a od 1951 roku był ministrantem w nowo tworzonej parafii pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, której pierwszym proboszczem od 17 XII 1951 r. był ks. Wilhelm Imiołczyk. 20 VI 1954 r. Henryk przyjął sakrament bierzmowania z rąk administratora apostolskiego Piskorza. Geograf mgr Waław Dyszlewski, dyrektor szkoły podstawowej w Wilchwach, organizował regularne wycieczki krajoznawcze, które umożliwiały uczniom poznanie pięknych zakątków naszego kraju; miał on też wpływ na rozbudzenie zainteresowań geograficznych młodego Henryka. W 1954 kontynuował edukację w Liceum Ogólnokształcącym im. 14 Pułku Powstańców Śląskich w Wodzisławiu Śląskim (obecnie I LO), interesując się w szczególności historią i geografiami. 3 XI 1956 r. zginął w kopalni Marcel w Radlinie jego ojciec Wincenty w wieku 42 lat. Po egzaminie maturalnym w 1958 roku Henryk chciał zostać misjonarzem i dla wyboru odpowiedniego zgromadzenia zakonnego, za sugestią ks. Imiołczyka, poradził się ks. Fryderyka Lipińskiego, proboszcza parafii w Godowie. Mimo że z tej parafii pochodziło wielu zakonników i misjonarzy należących do różnych zgromadzeń zakonnych, ks. Lipiński wskazał jednoznacznie na Zgromadzenie Słowa Bożego (Societas Verbi Divini – SVD) jako miejsce realizacji powołania maturzysty Henryka.

Po rocznym nowicjacie (1958-1959) odbył on w latach 1959-1965 studia filozoficzno-teologiczne w Misyjnym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężnie. Studia różnych dyscyplin filozoficznych i teologicznych – zgodnie z tradycją pochodzącą od sławnego etnologa i językoznawcy ks. Wilhelma Schmidta SVD – były uzupełniane wykładami z misjologii, etnologii, religioznawstwa i językoznawstwa, które prowadzili: ks. prof. Teofil Chodźdło SVD (studiował w latach 1939-1942 etnologię u ks. prof. W. Schmidta w Uniwersytecie Fryburskim w Szwajcarii, który też był promotorem jego pracy doktorskiej), ks. doc. Feliks Zapłata SVD (założyciel misjologii w 1968 roku w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie), ks. mgr Stefan Łysik SVD (etnolog i znawca kultury ludowej Górnego Śląska, uczeń ks. Paula Schebesty SVD w Misyjnym

Seminarium Duchowny Zgromadzenia Słowa Bożego w Mödling koło Wiednia i doktorant prof. Józefa Gajka w Uniwersytecie Wrocławskim). W czasie studiów seminaryjnych alumn Henryk stopniowo uczył się doceniać znaczenie kontekstu kulturowego i religijnego w pracy ewangelizacyjnej Kościoła oraz zapoznawał się z działalnością naukową takich werbistowskich etnologów i religioznawców, jak: W. Schmidt, Wilhelm Koppers, P. Schebesta, Martin Gusinde oraz T. Chodźdło. W. Schmidt założył w 1906 czasopismo „Anthropos” oraz w 1931 roku Instytut Anthropos i w ten sposób zainicjował największe przedsięwzięcie naukowe Zgromadzenia Słowa Bożego, które do dzisiaj kontynuowane jest przez werbistów – członków międzynarodowego Instytutu Anthropos. Już w czasie studiów w Pieniężnie alumn Henryk interesował się teorią monoteizmu pierwotnego W. Schmidta i wygłosił referat na ten temat w czasie jednej z akademii ku czci św. Tomasza z Akwinu, w której corocznie uczestniczyli wszyscy profesorowie i alumni Misyjnego Seminarium Duchownego w Pieniężnie. Alumn Zimoń złożył śluby wieczyste 8 IV 1964, a 20 XII 1964 roku bp Józef Drzazga udzielił mu święceń subdiakonatu. W prośbie o przeznaczenie misyjne do Ojca Generała Zgromadzenia Słowa Bożego podał dwa kraje: Indie i Indonezję. Dnia 26 VI 1965 r. Zimoń przyjął święcenia kapłańskie z rąk ks. bp. Tomasza Wilczyńskiego. 4 VII 1965 r. odbyły się prymicje neoprezbitera w kościele parafialnym w Jedłowniku, gdzie od 1961 r. zamieszkała jego matka Elżbieta po powtórny zamążpójściu z Pawłem Cichym. Pierwszą mszę św. w kościele parafialnym w Wilchwach neoprezbiter odprawił 11 VII 1965 roku.

Zgodnie z propozycją ks. Adolfusa von Spreitego SVD, który jako wicegenerał w 1964 roku wizytował Polską Prowincję Zgromadzenia Słowa Bożego oraz decyzją ks. prowincjała Brunona Koziela SVD ks. Zimoń SVD został przeznaczony na studia specjalistyczne z etnologii i religioznawstwa do Fryburga Szwajcarskiego. Polskę opuścił 5 IX 1965 r. z trzema innymi werbistami i po trzydniowym pobycie w Misyjnym Seminarium Duchownym w Mödling koło Wiednia (tutaj spotkał się z ks. Schebestą) dojechał pociągiem do Rzymu 9 września 1965, gdzie przebywał aż do 25 listopada z powodu trudności z otrzymaniem wizy szwajcarskiej. Czas pobytu w Rzymie wykorzystał na intensywną i praktyczną naukę języka niemieckiego i angielskiego, poznawanie Rzymu i uczestniczenie w życiu międzynarodowej wspólnoty werbistowskiej w Nemi (od 14 X do 22 XI), gdzie misjonarze języka angielskiego z całego świata uczestniczyli w angielskim kursie pogłębienia teologii oraz odnowy duchowej i misyjnej. 14 IX 1965 r. odbyło się uroczyste otwarcie czwartej sesji II Soboru Watykańskiego w bazylice św. Piotra. Jako osoba towarzysząca werbiście, holenderskiemu arcybiskupowi Martinowi Lucasowi z Indonezji, a więc bez biletu wstępu, ks. Zimoń mógł uczestniczyć w otwarciu tej sesji. Wieczorem o godz. 18.00 uczestniczył też w procesji pokutnej z kościoła pw. Świętego Krzyża Jerozolimskiego do bazyliki

św. Jana na Luteranie, w której wzięli udział: papież Paweł VI (niósł relikwie krzyża św.), kardynałowie, biskupi (wśród nich wszyscy uczestnicy Soboru, księża i klerycy. Była to wielka manifestacja Kościoła powszechnego.

26 listopada 1965 roku był pierwszym dniem pobytu ks. Zimonia w domu werbistowskim w Froideville, w gminie Posieux położonej 6 km na południe od Fryburga Szwajcarskiego. W latach 1939-1962 dom ten był siedzibą Instytutu Anthropos, tutaj też przebywał ks. T. Chodźdło, który w latach 1939-1942 studiował etnologię i religioznawstwo (u ks. W. Schmidta), archeologię i prehistorię oraz lingwistykę na Uniwersytecie Fryburskim, a następnie po uzyskaniu tytułu doktora do 1948 roku współpracował z W. Schmidtem oraz z redakcją czasopisma „Anthropos”. Po immatrykulacji, dnia 30 XI 1965 roku ks. Zimoń rozpoczął ośmioletnie studia etnologii (przedmiot główny), religioznawstwa i indologii (przedmioty poboczne) na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Fryburskiego. Jego profesorami byli: prof. dr Hugo Huber SVD, etnolog i afrykanista (jego mistrzem i promotorem pracy doktorskiej był W. Schmidt), prof. dr Joseph Henninger SVD (przez 20 lat był bliskim współpracownikiem W. Schmidta), etnolog; prof. dr Jacques Michels OP, religioznawca, prof. dr Constantin Regamey, indolog. Ponadto Zimoń uczestniczył w wykładach takich profesorów, jak: Scheller (lingwistyka), Hans-Georg Bandi (prehistoria Szwajcarii), doc. dr hab. Werner Vycichl (religie Egiptu i języki berberyjskie), Richard Friedli OP (teologia religii), Christoph Bürgel (islam), Bernhard Forssman (lingwistyka), Harald Jaksche (lingwistyka). Podstawowe studia etnologii, religioznawstwa i indologii trwały pięć lat. W każdym semestrze uczestniczył w około 10 wykładach jednogodzinnych oraz w dwóch dwugodzinnych seminariach naukowych. Ponadto uczył się dwóch języków orientalnych (arabskiego – 2 sem. i sanskrytu – 4 sem.). Wykłady zaliczane były bez oceny, a na seminarium z etnologii, w ciągu pierwszych dwóch lat, ks. Zimoń napisał cztery prace seminaryjne (na studium i redakcję każdej pracy pisemnej w kolejnych semestrach przeznaczał około dwóch miesięcy). Na seminarium z religioznawstwa opracował jedną obszerniejszą pracę seminaryjną o nirwanie w buddyzmie, której poświęcił trzy miesiące (m.in. kwerendę źródeł i innych materiałów przeprowadził we wrześniu 1966 roku w bibliotece Muzeum Brytyjskiego w Londynie). W lipcu i sierpniu tego roku uczęszczał w Londynie do szkoły języka angielskiego na poziomie dla zaawansowanych.

Poza pracą naukową ks. Zimoń od stycznia 1966 do maja 1969 roku pomagał ks. Frani (odpowiedzialnemu za duszpasterstwo Polaków w Szwajcarii), dojeżdżając z posługą duszpasterską do takich miast, jak: Berno, St. Gallen, Winterthur, Zurych, Baden, Genewa. Od ks. Józefa Penkowskiego SVD, który w latach 1962-1968 studiował etnologię na Uniwersytecie Fryburskim, przejął ks. Zimoń opiekę nad biblioteką (do 1969) w naszym domu w Froideville, co wymagało poświęcenia czasu i wysiłku. W ramach rekreacji od 1966 roku latem rozpoczął wędrowki po

górach, a zimą jeździł na nartach na nartostradach i na tzw. fokach (skórach) uprawiał turystykę górską. Ta fascynacja górami oraz praktyka czynnego wypoczynku latem i zimą trwa do dzisiaj, o czym świadczą jego regularne pobyty w Zakopanem u sióstr boromeuszek (pełni wówczas funkcję kapelana) czy w naszym domu werbistowskim (ul. Andrzeja Struga 5). Jego siostra Anna poślubiła 24 IV 1968 r. Alojzego Materzoka (ur. 3 X 1941), mają trójkę dzieci: Mariolę (ur. 5 X 1970, jej ślub z Andrzejem Cieślik błogosławił wujek 6 VII 1996, a ich córka Monika urodziła się 5 XII 1997), Joannę (ur. 29 III 1973) i Krzysztofa (ur. 24 IV 1976, wujek ochrzcił siostrzeńca 30 V 1976 r. w kościele w Wilchwach i błogosławił jego ślub z Elwirą 29 IX 2007 r. w kościele w Pszowie). Elżbieta, matka ks. Zimonia, zmarła 21 II 1994, jej pogrzeb odbył się 24 II 1994 r. w kościele w Wilchwach, spoczywa na cmentarzu w Wodzisławiu Śl. razem z mężem Wincentym. Ojczym Paweł Cichy zmarł 20 IX 1996, a jego pogrzeb odbył się 23 IX 1996 r. w Jedłowniku, gdzie spoczywa na tamtejszym cmentarzu.

Znajomość języków obcych ks. Zimoń doskonalił w drugim i trzecim roku studiów we Fryburgu, przygotowywał się równocześnie do intensywnych badań terenowych na temat etnohistorii rodu królewskiego Abasiranga oraz rytuałów sprowadzania deszczu u ludu Kerebe na wyspie Bukerebe (Ukerewe w j. suahili) na Jeziorze Wiktorii w Tanzanii. Celem przygotowania badań i materiałów do artykułu naukowego studiował w etnologiczno-religioznawczej bibliotece Instytutu Anthropos w Sankt Augustin koło Bonn (RFN) od 7 VIII do 20 X 1967 roku. Wynikiem tej kwerendy była publikacja pierwszego artykułu naukowego w j. niemieckim pt. *Regenmacher und Regenzeremonien in Uganda*, który został opublikowany w książce pt. *Anthropica* (s. 429-452), wydanej w St. Augustin w 1968 roku z okazji stulecia urodzin W. Schmidta. Ważnym wydarzeniem w życiu naukowym ks. Zimonia były pierwsze badania terenowe na wyspie Bukerebe w Tanzanii, które przeprowadził od 1 VI do 30 XI 1968 roku. Przygotowaniu do tych badań służył pobyt w bibliotece Instytutu Anthropos w St. Augustin w marcu 1968 r. Badania terenowe stały się częścią trzyletniego programu badawczego kierowanego przez szwajcarskiego prof. etnologii ks. Hubera SVD oraz przeprowadzonego wśród pięciu ludów zamieszkałych wokół Jeziora Wiktorii w Tanzanii; przez Hubera (u ludów Kwaja i Simbiti) oraz trzech jego doktorantów: ks. Józefa Penkowskiego SVD (u ludu Dżita), ks. Otto Bischofbergera SMB (u ludu Zanaki) i ks. Zimonia (u ludu Kerebe). Badania były finansowane przez Schweizerischer Nationalfonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung, czyli rząd federalny w Bernie.

W ramach kwerendy materiałów do pracy magisterskiej ks. Zimoń pracował naukowo w lipcu i sierpniu 1969 r. w bibliotece Instytutu Anthropos w St. Augustin, a kwerendę materiałów historycznych przeprowadził w archiwum Zgromadzenia Ojców Białych w Rzymie (15-28 IX 1969) oraz w Państwowym Archiwum w Poczdamie (7-19 XII 1959). Stąd po raz pierwszy

odwiedził Polskę w czasie studiów szwajcarskich, był w Lublinie i w domu rodzinnym w Wilchwach. W domu Słowa Bożego w Lublinie spotkał się z ks. prof. Chodzidłem i innymi współbraćmi oraz był na oplatku w auli KUL, gdzie ks. prof. Chodzidło przedstawił go ks. prof. Wincentemu Granatowi, rektorowi KUL. W 1970 roku ks. Zimoń przestudiował zebrane materiały i napisał pracę magistersko-licencjacką pt. *Zur Geschichte des Herrscher-Klans Abasiranga auf der Insel Bukerebe (Tanzania) bis 1895* (165 stron maszynopisu). Egzamin licencjacki odbył się 5 II 1971 roku, a praca w całości została opublikowana w czasopiśmie „Anthropos” 66:1971 s. 321-372, 719-752.

Od 15 II do 30 VI 1971 r. ks. mgr Zimoń był studentem Szkoły Studiów Orientalnych i Afrykanistycznych Uniwersytetu Londyńskiego i uczestniczył w wykładach następujących profesorów: Geo Widengrena z Uppsali, który prowadził gościnne wykłady Louisa H. Jordana z religioznawstwa nt. Iranu i islamu, Philipa H. Gullivera (etnografia Afryki Wschodniej), Abnera Cohena (etnografia Afryki Zachodniej), Lionela Caplana (religia i rytuał), Bennetta (lingwistyka porównawcza i historyczna). Ponadto ks. Zimoń zbierał materiały porównawcze z Afryki Wschodniej i Południowej do pracy doktorskiej w następujących bibliotekach: Szkoły Studiów Orientalnych i Afrykanistycznych, Uniwersytetu Londyńskiego, Muzeum Brytyjskiego i Międzynarodowego Instytutu Afrykanistycznego. Po zakończeniu studiów w Londynie pogłębił znajomość j. francuskiego w szkole językowej w Lionie (15 VIII-18 IX 1971), odbył pielgrzymkę do Lourdes (30 IX-2 X 1971) i w dniach 3-23 X 1971 zwiedził Hiszpanię. Był w trzech domach werbistowskich: Pamplona, Dueñas i Coreses, a następnie zwiedził miasta: Segowia, Toledo, Sewilla, Kordowa, Granada, Walencja, Barcelona.

Od listopada 1971 do połowy maja 1972 r. ks. Zimoń studiował materiały zebrane w czasie badań terenowych na wyspie Bukerebe oraz literaturę afrykanistyczną dotyczącą rytuałów sprowadzania deszczu u ludów Afryki Wschodniej i Południowej. Od 22 maja 1972 rozpoczął pisanie rozprawy doktorskiej, a 7 maja 1973 roku oddał jej maszynopis (liczący 250 stron) do Dziekanatu Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Fryburskiego. Dysertacja otrzymała ocenę *insigni cum laude* i została przyjęta na posiedzeniu Rady Wydziału 28 czerwca. Egzamin doktorski ks. Zimoń zdał 5 lipca 1973 roku z wynikiem *summa cum laude*. Uniwersytet Fryburski przyznał mu stypendium doktoranckie na okres 10 miesięcy, które przyspieszyło pisanie pracy doktorskiej i umożliwiło jej publikację pt. *Regenriten auf der Insel Bukerebe (Tanzania)* (Freiburg Schweiz: Universitätsverlag 1974 ss. 183) w serii *Studia Ethnographica Friburgensia* (nr 3), wydawanej przez ks. prof. Hubera.

Planowane po doktoracie dwuletnie badania terenowe wśród ludu Kerebe nie zostały zrealizowane z powodu konieczności natychmiastowego zatrudnienia ks. Zimonia w Katedrze

Historii i Etnologii Religii KUL, co było spowodowane złym stanem zdrowia jej kierownika, ks. prof. Chodzydły. W związku z angażem na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ks. Zimoń wysłał ks. prof. Chodzidle 2 II 1973 roku dwunastostronicową dokumentację o swoich kwalifikacjach naukowych i pismo polecające ks. prof. H. Hubera z dnia 21 I 1973 r. Ks. prof. dr hab. Stanisław Nagy z KUL odwiedził w dniach 27-31 III 1973 r. Fryburg Szwajcarski i spotkał się z ks. prof. Huberem oraz ks. Zimoniem w domu Księży Werbistów w Froideville. Dnia 2 IV 1973 r. Rada Wydziału Teologicznego KUL powołała ks. Zimonia z dniem 1 X 1973 r. na stanowisko starszego asystenta w Katedrze Historii i Etnologii Religii na Sekcji Teologii Fundamentalnej KUL. 20 VIII 1973 r. wyjechał on z Fryburga Szwajcarskiego. Po kilkudniowym pobycie w domu rodzinnym w Wilchwach przyjechał dnia 28 VIII 1973 r. do domu Słowa Bożego w Lublinie, gdzie mieszka do dzisiaj. W pierwszym seminarium naukowym ks. prof. T. Chodzydły ks. dr Zimoń uczestniczył w środę, 3 października, a pierwsze wykłady wygłosił następnego dnia w czwartek. Od roku akademickiego 1973/1974 został też opiekunem I roku studentów teologii i funkcję tę pełnił aż do zakończenia roku akademickiego 1977/1978. W 1973 roku, po opuszczeniu Lublina przez ks. mgr. lic. Mariana Faliszka SVD, ks. Zimoń został wicerektorem domu lubelskiego do końca kadencji, czyli do 1975 r. W roku 1974 został bibliotekarzem i funkcję tę pełni do dzisiaj, przy czym w roku 2000 odpowiedzialność za czasopisma przyjął ks. dr Z. Kupisiński SVD. Od II semestru roku akademickiego 1973/1974 ks. dr Zimoń rozpoczął wykłady z etnologii religii dla studentów I i II roku filozofii w Misyjnym Seminarium Duchownym w Pieniężnie, gdzie co dwa lata do dzisiaj wyklada w II semestrze w wymiarze 30 godzin. Od 1 X 1974 do 30 I 1975 r. prowadził też wykłady nt. „Etnologia religii” w wymiarze 30 godzin dla studentów misjologii na Wydziale Teologicznym Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

W roku akademickim 1973/1974 aktualna była interdyscyplinarna dyskusja wśród profesorów różnych wydziałów KUL na temat studiów i metodologicznego statusu nauk religiologicznych. Z okazji inauguracji roku akademickiego 1974/1975 w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyła się 20 X 1974 r. po południu trwająca przeszło trzy godziny konferencja prasowa na temat studiów religiologicznych w KUL. Pracownicy naukowcy tego uniwersytetu informowali dziennikarzy o zakresie i problematyce badań religiologicznych poszczególnych katedr. Konferencję prowadziła s. doc dr Zofia J. Zdybicka UrszSJK. W następującej kolejności przemawiali: ks. prof. dr hab. Mieczysław Krąpiec OP, rektor KUL – słowo wstępne, ks. prof. dr hab. Władysław Piwowarski – socjologia religii, p. doc. dr hab. Zenomena Płużek – psychologia religii, ks. dr Henryk Zimoń – etnologia i historia religii, ks. dr Bolesław Bartkowski SDB – muzykologia kościelna, ks. dr Andrzej Bronk SVD – metodologia

religioznawstwa, s. doc. dr hab. Z. J. Zdybicka – filozofia religii, prof. dr hab. Jerzy Kłoczowski – historia, prof. dr hab. Stefan Sawicki – literatura, ks. dr Romuald Łukaszuk – Encyklopedia katolicka. Streszczenia informujące o pracy naukowo-dydaktycznej poszczególnych nauk religiolologicznych i katedr były opublikowane na łamach „Słowa Powszechnego” od listopada 1974 do lutego 1975 roku. Pracownicy naukowci KUL wypowiedzieli się po raz pierwszy na temat rozumienia i uzasadnienia terminu nauki religiolologiczne (w skrócie: religiolologia), który obejmuje następujące nauki o religii: religioznawstwo i jego dyscypliny naukowe (historia religii, fenomenologia religii, etnologia religii, socjologia religii, psychologia religii i geografia religii) badające religię lub religie na płaszczyźnie empirycznej (nauka humanistyczna), filozofia religii (nauka filozoficzna), teologia religii (nauka teologiczna). O takim rozumieniu nauk religiolologicznych ks. Zimoń informował uczestników XIII Międzynarodowego Kongresu Religioznawczego w Lancaster (Anglia, 15-22 VIII 1975) w czasie dyskusji na jednej z sesji po referacie wygłoszonym przez prof. dr hab. Zygmunta Poniatońskiego w j. niemieckim pt. „Metareligioznawstwo”. W kongresie uczestniczyli też uczeni z Polski: prof. dr hab. Zygmunt Poniatoński PAN, prof. dr hab. Witold Tyloch UW i ks. dr Henryk Zimoń KUL.

Książd prof. dr hab. E. Kopec, dziekan Wydziału Teologicznego KUL na spotkaniu z ks. dr. Zimoniem dnia 11 czerwca 1974 r. wyraził życzenie swoje i ks. prof. dr hab. M. Krąpca, rektora KUL, aby problematykę badawczą magistrantów i doktorantów seminarium z religioznawstwa poza religiami ludów pozaeuropejskich poszerzyć o tematykę religijności ludowej w Polsce. W celu zapoznania się z możliwościami i rezultatami takich badań nad zwyczajami, obrzędami i wierzeniami ludowymi ks. dr Zimoń prowadził w lipcu i sierpniu 1974 roku miesięczne, pilotażowe badania terenowe w Istebnej i Koniakowie w Beskidzie Śląskim. Badania te okazały się owocne i zachęcające do podjęcia intensywnych badań terenowych w różnych regionach Polski. Było to możliwe, gdyż studenci seminarium z religioznawstwa pochodzili z różnych regionów naszego kraju. Od 1 X 1975 r. został adiunktem z prawem prowadzenia prac magisterskich i licencjackich. Istotnym, a zarazem jednym z dwóch nurtów badawczych Katedry Historii i Etnologii Religii KUL były etnograficzne i religioznawcze badania terenowe magistrantów, a później doktorantów nad kulturą duchową oraz religijnością ludową w różnych parafiach i regionach Polski. Od 1976 ks. Zimoń był promotorem 50 prac magisterskich, a od 1986 r. – sześciu prac doktorskich z zakresu polskiej religijności ludowej (w tym jednej z terenu diecezji kamieniecko-podolskiej na Ukrainie). Również ks. dr Zdzisław Kupisiński SVD (znawca religijności ludowej Polski) był od roku 1999 promotorem 15 prac magisterskich z tej problematyki. Katedra Historii i Etnologii Religii KUL jest jedynym ośrodkiem naukowym w Polsce, w którym „religijność ludowa jest najważniejszym przedmiotem badań naukowych” (zob. A. Szyjewski. *Religious Ethnology in Poland. The Issue of*

Folk Religion. In: G. Barna (ed.). *Ethnology of Religion. Chapters from the European History of Discipline*. Budapeszt 2004 p. 230).

Współpraca z redakcją Encyklopedii katolickiej rozpoczęła się od zatrudnienia ks. dr. Zimonia w KUL, o czym świadczą dwa pierwsze hasła, które ukazały się w 2. tomie EK (1976). W 3. tomie (1979) był autorem aż 12 haseł, a w 4. tomie (1983) – 10 haseł. Od 2. do 13. tomu był autorem 53 haseł. Ks. prof. T. Chodźdło był odpowiedzialny za działy religioznawstwo i etnologia w trzech pierwszych tomach EK, a w tomach 4-7 przyjął tę odpowiedzialność ks. Zimoń, w tomach 8-12 – za działy religioznawstwo i etnologia religii, a od tomu 13. jest odpowiedzialny za religioznawstwo i należy do Rady Naukowej Encyklopedii katolickiej. Współpracuje on z ks. dr. hab. Ryszardem Dziurą, zatrudnionym od 1995 r. w redakcji tej encyklopedii (obecnie Instytut Leksykograficzny KUL).

Od listopada 1975 roku ks. dr. Zimoń był jedynym pracownikiem naukowym katedry, gdyż prof. Chodźdło był przez osiem miesięcy na urlopie zdrowotnym, a po zrezygnowaniu z pracy naukowej w KUL przeniósł się 2 lipca 1976 roku do Misyjnego Seminarium Duchownego w Pieniężnie.

Oprócz pracy dydaktycznej oraz pisania artykułów i haseł encyklopedycznych od 1976 roku najważniejszym zadaniem ks. dr. Zimonia było studium materiałów oraz stopniowe ich opracowanie w formie rozprawy habilitacyjnej. Wstępnej kwerendzie literatury na temat teorii monoteizmu pierwotnego W. Schmidta służył jego pobyt naukowy w bibliotece Instytutu Anthropos w St. Augustin we wrześniu 1975 roku. W latach 1976-1978 zajmował się pisaniem pierwszej części rozprawy na temat genezy i metody etnologii kulturowohistorycznej oraz monoteizmu ludów zbieracko-łowieckich. W dwóch następnych badaniach naukowych w bibliotece Instytutu Anthropos (30 VII-19 IX 1977, 2 X-8 XI 1978) zakończył kwerendę potrzebnych materiałów archiwalnych oraz literatury naukowej na temat teorii monoteizmu pierwotnego W. Schmidta i jej krytyki w wiedeńskiej szkole etnologicznej.

Ojciec Teofil Chodźdło zmarł 6 II 1979 r. Był profesorem nadzwyczajnym i pierwszym kierownikiem Katedry Historii i Etnologii Religii KUL. W pogrzebie, który odbył się dnia 9 II 1979 r. w Pieniężnie, wzięła udział delegacja KUL: ks. prof. dr hab. Damian Wojtyska CP, prodziekan Wydziału Teologicznego KUL, ks. doc. dr hab. Romuald Łukaszyk, ks. dr Andrzej Bronk, ks. dr Zimoń. Zmarły został pochowany na cmentarzu klasztorным w Pieniężnie, obok swojego brata, ks. Jana Chodźdły SVD (zm. 1951), byłego rektora Misyjnego Seminarium Duchownego w Pieniężnie. Msza św. za zmarłego T. Chodźdłę została odprawiona 28 II 1979 r. w kościele akademickim KUL, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Edward Kopeć, dziekan Wydziału Teologicznego, a kazanie wygłosił ks. dr Zimoń.

Dwa sympozja z okazji 25-lecia śmierci W. Schmidta (1869-1954) spowolniły pisanie rozprawy habilitacyjnej, choć łączyły się z jej tematem. W dniach 2-3 V 1979 r. ks. Zimoń zorganizował w KUL sesję naukową poświęconą działalności naukowej Schmidta, na której referaty wygłosili prelegenci zagraniczni: prof. dr Joseph Henninger SVD (Uniwersytet Fryburski, Szwajcaria), dr Arnold Burgmnn SVD (wicedyrektor Instytutu Anthropos, St. Augustin, RFN), prof. dr Anton Vorbichler SVD (Uniwersytet Wiedeński). Z ks. mgr. Marianem Faliszkiem (rektorem Misyjnego Seminarium Duchownego w Pieniężnie) ks. dr Zimoń zorganizował w dniach 5-6 maja 1979 r. sympozjum poświęcone działalności Instytutu Anthropos w dziedzinie lingwistyki, etnologii i religioznawstwa. W sympozjum uczestniczyli wspomniani wyżej goście zagraniczni oraz około 70 etnologów i religioznawców z różnych ośrodków naukowych Polski. W trzech sesjach plenarnych wygłoszono dziewięć referatów, każda z sesji kończyła się dyskusją na temat wygłoszonych referatów (zob. H. Zimoń [red.] *Działalność Instytutu Anthropos w dziedzinie lingwistyki, etnologii i religioznawstwa*. Pieniężno 1980 ss. 284).

W latach 1980-1982 ks. dr Zimoń zintensyfikował pracę nad rozprawą habilitacyjną i zakończył jej drugą część poświęconą krytyce teorii monoteizmu pierwotnego, opierając się na publikacjach naukowych 15 przedstawicieli wiedeńskiej szkoły etnologicznej. Dnia 24 I 1983 r. Rada Wydziału Teologicznego rozpoczęła wstępny etap przewodu habilitacyjnego ks. dr. Zimonia. Rozprawa habilitacyjna została oceniona pozytywnie przez trzech recenzentów: ks. prof. dr. hab. Edwarda Kopcia, ks. prof. dr. hab. Stanisława Nagyego i ks. doc. dr. hab. Władysława Kowalaka. Dnia 26 V 1983 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne, po którym Rada Wydziału Teologicznego KUL nadała jednomyślnie ks. dr. Zimoniowi stopień naukowy doktora habilitowanego teologii w zakresie historii i etnologii religii na podstawie dorobku naukowego (86 pozycji naukowych) i rozprawy habilitacyjnej pt. *Wilhelma Schmidta teoria monoteizmu pierwotnego i jej krytyka w wiedeńskiej szkole etnologicznej* (Warszawa: Verbinum 1984 ss. 285 – wydanie skryptowe). Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (BCKK-I-H-1059/83/84) zatwierdził 28 V 1984 r. stopień naukowy doktora habilitowanego teologii w zakresie historii i etnologii religii. W 1989 r. ukazała się książka pt. *Monoteizm pierwotny. Teoria Wilhelma Schmidta i jej krytyka w wiedeńskiej* (Katowice: Księgarnia św. Jacka 1989 ss. 291), za którą ks. Zimoń otrzymał 18 I 1990 r. nagrodę naukową Rektora KUL, przyznaną z okazji inauguracji roku akademickiego 1989/1990.

Z ks. mgr. Eugeniuszem Śliwką, dyrektorem Muzeum Misyjno-Etnograficznego w Pieniężnie, ks. dr hab. Zimoń zorganizował konferencję naukową nt. „Zbiory pozaeuropejskie w państwowych i w kościelnych muzeach etnograficznych w Polsce” w Misyjnym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężnie (7-8 IV 1984).

Następnym ważnym etapem badań afrykanistycznych ks. dr. hab. Zimonia było przygotowanie w 1983 roku badań wśród ludu Konkomba w północno-wschodniej Ghanie. Z literaturą etnologiczną i lingwistyczną na temat Konkombów oraz innych ludów północnej Ghany zapoznał się w czasie ponaddwumiesięcznych badań w bibliotekach Szkoły Orientalnych i Afrykanistycznych Studiów (School of Oriental and African Studies – SOAS) w Londynie (25 VII-20 VIII 1983) oraz Instytutu Anthropos w St. Augustin (15 IX-28 X 1983). Pierwsze etnograficzne badania terenowe wśród Konkombów przeprowadził od lipca 1984 do stycznia 1985 roku. Badania te były finansowane przez międzynarodowy Instytut Anthropos (którego członkiem jest ks. Zimoń od 1975 r.). Zamieszkał on w misji katolickiej w Sabobie, prowadzonej przez werbistów, skąd codziennie z asystentem odwiedzał na motorze okoliczne wioski w promieniu około 20 km. W szerszym kontekście społeczno-religijnym badał trzy zagadnienia: rytuały agrarne, obrzędy i wierzenia pogrzebowe oraz rytuały związane z oskarżaniem o czary i oczyszczaniem czarowników. W sumie zebrał informacje od 82 respondentów, z których 54 należało do plemienia Biczabob, 7 – plemienia Nakpaantiib, a 24 – plemienia Bimonkpom. Z większością respondentów przeprowadził jeden lub dwa wywiady, z 22 osobami miał od trzech do siedmiu wywiadów, a z wykrywaczem czarowników, imieniem Bakam z klanu Nalatiib spotkał się 34 razy. Spotkania te polegały przede wszystkim na uczestniczeniu w przeprowadzonych przez niego rytuałach, związanych z oskarżaniem o czary i oczyszczaniem czarowników.

W związku z planowanym przez Ministerstwo Oświaty i Wychowaniu wprowadzeniem religioznawstwa jako przedmiotu obowiązkowego lub fakultatywnego do programu szkół średnich zostały przez grupę ekspertów przygotowane dwa programy pt.: „Problemy religioznawstwa” dla liceów zawodowych i techników (w wymiarze 60 godzin) i liceów ogólnokształcących (w wymiarze 32 godzin), które zostały zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty i Wychowania dnia 3 V 1984 roku (zob. H. Zimoń. *Religioznawstwo w szkołach średnich i wyższych*. „Zeszyty Naukowe KUL 28:1985 nr 3-4 s. 153-161).

W tej sytuacji, z polecenia Episkopatu Polski, zaistniała konieczność utworzenia katolickiego ośrodka badań religiolologicznych i religioznawczych, które umożliwiłyby księżom i absolwentom teologii po magisterium stacjonarne studia licencjacko-doktoranckie różnych nauk religiolologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem humanistycznych dyscyplin religioznawczych. Wydział Teologiczny KUL zajął się tym zagadnieniem na posiedzeniu samodzielnych i młodszych pracowników naukowych dnia 20 V 1985 r. Na prośbę ks. bp. prof. dr. hab. Bolesława Pylaka, wielkiego kanclerza KUL i ks. prof. dr. hab. Józefa Homerskiego, dziekana Wydziału Teologicznego ks. dr. hab. Zimoń zajął się w maju i czerwcu przygotowaniem projektu utworzenia ośrodka badań religiolologicznych. Po konsultacjach z wieloma pracownikami naukowymi KUL

zapropował on trzy projekty założenia w KUL: specjalizacji religioznawstwo na Sekcji Teologii Fundamentalnej Wydziału Teologicznego, specjalizacji religiologii na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej oraz Międzywydziałowego Instytutu Religiologicznego KUL. Dnia 17 czerwca 1985 r. przekazał on pisemną dokumentację tych projektów ks. bp. B. Pylakowi, ks. prof. J. Homerskiemu i ks. prof. Bolesławowi Bartkowskiemu, prodziekanowi Wydziału Teologicznego. Decyzją Rady Wydziału Teologicznego z dnia 15 października 1985 została utworzona specjalizacja religioznawstwo na Sekcji Teologii Fundamentalnej. Do najpilniejszych zadań tej specjalizacji należało: inspirowanie, wzmożenie i koordynowanie ze strony katolickiej badań interdyscyplinarnych nad religią i religiami, kształcenie kadry profesorskiej dla Wyższych Seminariów Duchownych diecezjalnych i zakonnych, przekazywanie teologom świeckim – przyszłym katechetom – podstawowych wiadomości z zakresu religioznawstwa, filozofii religii i teologii religii oraz publikowanie materiałów katechetycznych dla katechetów.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zatwierdził 14 X 1985 r. uchwałę Rady Wydziału Teologicznego oraz Senatu Akademickiego KUL o powołanie ks. dr. hab. Zimonia na stanowisko docenta (DU-2-1904-38/85). Dnia 21 XI 1985 r. ks. doc. Zimoń został kierownikiem Katedry Historii i Etnologii Religii (2. kierownik katedry po ks. prof. T. Chodzidle) oraz nowo powstałej specjalizacji religioznawstwo na Sekcji Teologii Fundamentalnej. Minister Kultury i Sztuki Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dnia 16 IX 1985 roku wyróżnił ks. doc. dr. hab. Zimonia odznaką „Zasłużony działacz kultury” (Legitymacja Nr 2634-09-85).

Dnia 18 marca 1986 r. odbyła się konferencja religioznawcza w auli kard. Stefana Wyszyńskiego KUL nt. „Religioznawstwo w szkołach średnich i wyższych”, w której uczestniczyli księża profesorowie i alumni Wyższych Seminariów Duchownych diecezjalnych i zakonnych, siostry zakonne z całego kraju oraz pracownicy naukowcy i studenci KUL. Wsłuchując się w głosy społeczeństwa polskiego, traktując poważnie aktualną sytuację, potrzeby i zadania katechezy oraz uświadamiając sobie rolę nauki w rozwiązywaniu problemów bieżących ks. prof. Mieczysław Majewski SDB i ks. doc. Zimoń SVD przygotowali i wydali książkę formatu A4 pt. *Religioznawstwo w katechezie. Materiały katechetyczne z religioznawstwa* (Kraków: Inspektorat Towarzystwa Salezjańskiego 1987 ss. 225). Na treść tej publikacji składają się trzy bloki tematyczne: ogólna problematyka religiologiczna, charakterystyka religii etnicznych (plemiennych i narodowych) oraz uniwersalnych, stosunek chrześcijaństwa do innych religii. Poszczególne tematy zostały opracowane przez pracowników naukowych KUL i trzech werbistów spoza Lublina w sposób dogłębny, wyczerpujący i przystępny, które mogą być pomocne duszpasterzom, katechetom, nauczycielom i rodzicom.

W latach 1986-1994 pracownikiem naukowym Katedry Historii i Etologii Religii KUL był pan mgr lic. Krzysztof Gładkowski, który 7 V 1992 r. otrzymał stopień doktora teologii fundamentalnej. Od 1 X 1994 r. pracownikiem naukowym katedry jest ks. dr hab. Zdzisław Kupisiński SVD, prof. KUL, a od 1 X 2003 r. – ks. dr Stanisław Grodź SVD. Ważnym wydarzeniem naukowym dla studiów religiologicznych i specjalizacji religioznawstwo było utworzenie w 2007 roku Katedry Teologii Religii w Instytucie Teologii Fundamentalnej, której kierownikiem został o. dr hab. Ireneusz Sławomir Ledwoń OFM, prof. KUL. Od 1 X 2009 jego asystentem w Katedrze Teologii Religii został islamolog, ks. dr Adam Wąs SVD, który był studentem Papieskiego Instytutu Studiów Arabistycznych i Islamologicznych w Rzymie oraz doktorantem specjalizacji religioznawstwo Instytutu Teologii Fundamentalnej KUL.

Od 28 XII 1986 do 8 II 1987 r. ks. doc. Zimoń uczestniczył w ośmiodniowej międzynarodowej konferencji w Punie (Indie) na temat roli antropologii kulturowej w procesie inkulturacji oraz zapoznał się z ośrodkami religijnymi oraz kulturalnymi środkowymi i północnymi Indii (zob. H. Zimoń. Konferencja międzynarodowa w Punie na temat roli etnologii w pracy misyjnej Zgromadzenia Słowa Bożego. „Nurt SVD” 1988 nr 42 s. 61-74).

Na zaproszenie międzyzakonnej Katolickiej Akademii Teologicznej ks. doc. dr. hab. Zimoń przebywał od 28 VIII do 11 XII 1987 r. w Chicago i przez 11 tygodni prowadził w tej Akademii wykłady w j. angielskim w wymiarze 30 godzin nt. „African Rituals and Beliefs”. W tym czasie zbierał również materiały naukowe w różnych bibliotekach Chicago oraz odwiedził prowadzone przez werbistów kolegium w Epworth (Iowa). Dnia 25 XI 1987 r. spotkał się z L. Sullivanem, prof. Wydziału Teologicznego Uniwersytetu w Chicago, najbliższym współpracownikiem prof. M. Eliadego i współredaktorem *Encyclopedia of Religion* (T. 1-16. New York). Spotkał się też 4 XII 1987 z G. Stockingiem, profesorem antropologii Uniwersytetu w Chicago oraz 7 XII 1987 r. został zaproszony na obiad, w którym uczestniczyło około 15 profesorów Wydziału Antropologii. Na oficjalnym zakończeniu pobytu w Chicago ks. Zimoń 8 XII 1987 roku wystąpił z wykładem dla profesorów Katolickiej Akademii Teologicznej. W ramach krótkiego wycieczki ks. Zimoń w dniach 12-26 grudnia 1987 r. przebywał w Kalifornii (San Francisco, Berkeley, Los Angeles, Riverside, Santa Barbara), a następnie w New Orleans i Bay St. Louis, gdzie miał wykład dla nowicjuszy Zgromadzenia Słowa Bożego. W styczniu 1988 roku prowadził kwerendę w bibliotekach Waszyngtonu, DC.

W dniach 24-31 VII 1988 roku ks. doc. Zimoń uczestniczył w XII Międzynarodowym Kongresie Nauk Antropologicznych i Etnologicznych w Zagrzebiu (Jugosławia), w którym brało udział około 3 tys. antropologów i etnologów z ponad 90 krajów. Obrady prowadzono w 27 kręgach tematycznych, ogłoszono ponad 2000 referatów w j. angielskim. W obradach

uczestniczyło pięciu polskich etnologów (B. Kopczyńska-Jaworska, A. Czekanowska-Kuklińska, W. Łysiak, J. Stęszewski, H. Zimoń – wszyscy z nich wygłosili referaty) oraz kilku antropologów fizycznych i lekarzy.

W dniach 18-19 XI 1988 roku odbyło się w KUL sympozjum naukowe o charakterze międzynarodowym nt. „Religie pozachrześcijańskie w procesie przemian”, zorganizowane przez pracowników naukowych specjalizacji religioznawstwo Sekcji Teologii Fundamentalnej. Otwarcia sympozjum dokonał o. prof. dr hab. Helmut Langkammer OFM, dziekan Wydziału Teologicznego, a zamknięcia – ks. doc. dr hab. Marian Rusecki, prorektor Wydziału Teologicznego KUL. Wygłoszono dziewięć referatów, w tym trzy przez profesorów z zagranicy: prof. dr Hayim Goren Perelmuter (rabin, prof. judaistyki w międzyzakonnej Katolickiej Akademii Teologicznej w Chicago), ks. prof. dr Henry van Straelen SVD (Holender, emerytowany profesor Uniwersytetu Nanzan w Nogaya, Japonia) i ks. prof. dr Patrick Gesch SVD (Australijczyk, Instytut Anthropos – St. Augustin, RFN). Wymiernym efektem tego sympozjum była książka wydana pod redakcją H. Zimonia pt. *Religie pozachrześcijańskie w procesie przemian*. Warszawa: Verbinum 1990 ss. 146.

Od września 1990 do sierpnia 1991 roku ks. doc. Zimoń przeprowadził drugie badania etnologiczne i religioznawcze wśród ludu Konkomba z północno-wschodniej Ghany. Badania te były finansowane przez Instytut Anthropos i Zgromadzenie Słowa Bożego. Znajomość ludzi i środowiska, wyniesiona z pierwszego siedmiomiesięcznego pobytu (1984/1985), znacznie ułatwiła mu kontynuowanie badań. Odwiedzi 30 wiosek zamieszkałych przez pięć plemion ludu Konkomba i przeprowadził 232 wywiady ze 144 informatorami. Cennym uzupełnieniem wywiadów było uczestniczenie w ciągu 71 dni w różnych rytuałach w wielu wioskach. Tematyka badań dotyczyła zwyczajów oraz rytuałów pochówkowych i pogrzebowych, a także religijnego wymiaru ziemi, wyrażającego się w wierzeniach i obrzędach. O wynikach tych badań świadczą dziesiątki opublikowanych artykułów i dwie książki o Konkombach: *Afrykańskie rytuały agrarne na przykładzie ludu Konkomba* (Warszawa: Verbinum 1992 ss. 160, 6 il.), *Sakralność ziemi u ludu Konkomba z Afryki Zachodniej* (Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL 1998 ss. 239, 16 il.). Do sfinalizowania pozostaje trzecia książka pt. *Życie i śmierć w Afryce Subsaharyjskiej na przykładzie ludu Konkomba* (komputeropis liczy 229 stron, do jej zakończenia brakuje około 50 stron). Od 2009 r. ks. prof. Zimoń realizuje w ramach badań statutowych projekt badawczy pt. „Zło i czarownictwo u ludów Afryki Subsaharyjskiej”. Jest to okazja do opracowania czwartego tematu podwójnych badań terenowych u ludu Konkomba, dotyczącego wierzeń czarowniczych oraz rytuałów związanych z oskarżaniem o czary i oczyszczaniem czarowników.

Ważnym wydarzeniem dla wspólnoty (profesorów i studentów) domu Słowa Bożego było wybudowanie nowej biblioteki, która została poświęcona dnia 11 XI 1991 r. przez ks. dr. Konrada

Kelera SVD, prowincjała Polskiej Prowincji Zgromadzenia Słowa Bożego. W uroczystości tej uczestniczył również ks. dr Alfons Labudda SVD, ekonom prowincjalny. Trzypiętrowa biblioteka jest połączona z korpusem budynku i zawiera około 40 tys. tomów podzielonych na działy: teologia, filozofia, prawo, religioznawstwo, etnologia i afrykanistyka. Te ostatnie trzy działy zostały wzbogacone przez trzy transporty książek (1994, 1999, 2020) ze specjalistycznej biblioteki ks. prof. Hubera w Froideville koło Fryburga Szwajcarskiego, co było spowodowane planowanym sprzedaniem domu przez Prowincję Szwajcarską Zgromadzenia Słowa Bożego.

Na podstawie dorobku naukowego i dydaktycznego osiągniętego od roku 1984, tj. od czasu uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego Senat Akademicki KUL w dniu 22 II 1992 zatrudnił ks. doc. dr. hab. Zimonia na stanowisko profesora nadzwyczajnego z dniem 1 marca 1992 roku na okres 5 lat. W sierpniu 1993 roku przeprowadził on kwerendę w bibliotece Instytutu Anthropolos w St. Augustin.

W dniach 19-20 XI 1993 roku pracownicy naukowcy specjalizacji religioznawstwo zorganizowali sympozjum naukowe nt. „Kultury i religie Afryki a ewangelizacja” w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie. Otwarcia sympozjum dokonał ks. prof. dr hab. Bolesław Bartkowski SDB, prorektor KUL. Obrady sympozjum podzielono na trzy sesje: dwie pierwsze o charakterze etnologicznym i religioznawczym (19 XI), trzecia sesja poświęcona była ewangelizacji Afryki (20 XI). W sumie 11 prelegentów wygłosiło referaty, w których uczestniczyli afrykańscy, religioznawcy, misjolarze, księża profesorowie teologii fundamentalnej w Wyższych Seminarjach Duchownych diecezjalnych i zakonnych w Polsce, księża werbiści, klerycy i studenci wyższych uczelni oraz mieszkańcy Lublina. Wygłoszone referaty i ożywiona dyskusja umożliwiły lepsze zrozumienie złożonych procesów kulturowych i religijnych kontynentu afrykańskiego oraz podkreśliły ważność inkulturacji i dialogu w działalności ewangelizacyjnej kościołów chrześcijańskich w Afryce (zob. H. Zimoń [red.]. *Kultury i religie Afryki i ewangelizacja*. Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL ss. 247).

Ksiądz dr hab. Zimoń, prof. KUL prowadził wykłady nt. „Religie Afryki” w I semestrze roku akademickiego 1993/1994 w wymiarze 19 godzin na Wydziale Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie. W roku akademickim 1995/1996 przebywał on na urlopie dla poratowania zdrowia.

Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych podjęła 28 III 1994 r. uchwałę o przedstawieniu ks. dr. hab. Henryka Wincentego Zimonia do tytułu naukowego profesora nauk teologicznych na podstawie dorobku naukowego (55 pozycji bibliograficznych) oraz rozprawy pt. *Afrykańskie rytuały agrarne na przykładzie ludu Konkomba* (Warszawa 1992). Senat Akademicki KUL w dniu 21 IV 1994 r. nadał tytuł naukowy profesora nauk teologicznych prof. tyt.

Uczelni dr. hab. Henrykowi Wincentemu Zimoniowi i zatrudnił na czas nieokreślony na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

W dniach 20-25 IX 1998 roku uczestniczył on w interdyscyplinarnym sympozjum nt. „Christlicher Glaube in der Begegnung mit dem Buddhismus”. W sympozjum tym, organizowanym przez ks. Andreasa Bsteha SVD w Mödling koło Wiednia, uczestniczyli teologowie, filozofowie i buddologowie. Obrady odbywały się w dwóch grupach i w spotkaniach plenarnych. Po wygłoszeniu poszczególnych referatów szczególny akcent był położony na długie dyskusje i wymianę poglądów znawców chrześcijaństwa i buddyzmu zarówno w spotkaniach grupowych, jak i plenarnych, co bardzo ubogaciło wszystkich uczestników sympozjum.

Po powołaniu przez Ministra Edukacji Narodowej, prof. dr hab. Mirosława Handkego w dniu 7 IV 1998 roku Zespołu do spraw utworzenia Uniwersytetu w Olsztynie, metropolita warmiński abp Edmund Piszcz w liście z dnia 9 czerwca 1998 zwrócił się do ks. prof. Zimonia z prośbą o zorganizowanie Katedry Religiologii w Olsztynie od 1 IX 1999 roku. Arcybiskup E. Piszcz prosił również o wskazanie doktora (najlepiej werbistę) na stanowisko adiunkta. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie rozpoczął działalność 1 IX 1999 roku (art. 7 ustawy z dnia 9 VII 1999, Dz. U. Nr 69, poz. 762). W dniu 19 VIII 1999 r. Kongregacja Wychowania Katolickiego erygowała Wydział Teologii na UWM w Olsztynie. Ksiądz prof. Zimoń został kierownikiem Katedry Religiologii i Etnologii oraz był zatrudniony na pół etatu od 1 IX 1999 do 31 VIII 2000 roku. Prowadził wykład z religiologii (30 godz.) oraz seminarium (60 godz.). Zastępcą kierownika katedry został ks. dr Jacek Jan Pawlik SVD, zatrudnionym na pełnym etacie na stanowisku adiunkta. W roku akademickim 2000/2001 ks. Zimoń miał tylko jeden wykład z religiologii w pierwszym semestrze w wymiarze 30 godzin, który zakończył jego współpracę z Wydziałem Teologii UWM.

Na podstawie dorobku naukowego (56 pozycji bibliograficznych) i książki profesorskiej pt. *Sakralność ziemi u ludu Konkomba z Afryki Zachodniej* (Lublin 1998 ss. 239, 16 il.) oraz dorobku dydaktycznego Senat Akademicki KUL z dniem 1 II 2000 roku powołał ks. profesora Zimonia na stanowisko profesora zwyczajnego w Instytucie Teologii Fundamentalnej na Wydziale Teologii KUL.

Znaczącym osiągnięciem wydawniczym jest redagowanie przez prof. Zimonia serii *Studia religiologiczne* w Towarzystwie Naukowym KUL. Do powstania tej serii przyczyniły się usilna zachęta ks. prof. dr. hab. Bronka, prezesa TN KUL oraz zgoda zarządu tego Towarzystwa. Od 2000 do 2009 roku wydano w tej serii 10 książek. Pierwsza książka tej serii została wydana pod redakcją ks. Zimonia pt. *Religia w świecie współczesnym. Zarys problematyki religiologicznej* (Lublin 2000 ss. 653, 1. dodruk 2001, SR 1). Jest ona cenionym w Polsce podręcznikiem religioznawstwa oraz

filozofii religii i teologii religii (a więc trzech nauk religiologicznych). Za redakcję i współautorstwo tej książki ks. prof. Zimoń otrzymał 16 X 2000 r. nagrodę indywidualną II stopnia ks. prof. dr. hab. Andrzeja Szostka MIC, rektora KUL. Podręcznik ten został przetłumaczony na j. ukraiński i wydany pt. *Religija w sučasnomu switi. Materjali do kursu religioznawstwa* (Lwiv: Swiczado 2007 ss. 503). Warto wymienić również dwa inne podręczniki wydane w tej serii: A. Bronk. *Podstawy nauk o religii* (Lublin 2003, 2. wydanie poprawione i zmienione, Lublin 2009, 3. wydanie poprawione i zmienione, SR 4 i SR 4a) oraz H. Zimoń (red.). *Dialog międzyreligijny* (Lublin 2004, SR 6). Jako dziesiąty, ostatni tom tej serii została wydana książka pod red. H. Zimonia, Z. Kupisińskiego, S. Grodzia pt. *Badania nad religiami Afryki oraz religijnością ludową Polski i Ukrainy* (Lublin 2009, SR 10). Zawiera ona 14 poszerzonych referatów pracowników i absolwentów Katedry Historii i Etnologii Religii, wygłoszonych 24 X 2008 roku z okazji złotego jubileuszu reaktywacji tej katedry.

W latach 1998-2001 ks. prof. Zimoń był zaangażowany w powstawanie Centrum Dialogu Kultur i Religii w Polskiej Prowincji Zgromadzenia Słowa Bożego. Pierwszy projekt założenia tego ośrodka naukowego w formie statutów został przez niego opracowany w dniach 23-25 VI 1998 roku i przedyskutowany z pracownikami naukowymi KUL – werbistami w Lublinie. Poddano go szerszej dyskusji po raz pierwszy w czasie konferencji wykładowców – werbistów Misyjnego Seminarium Duchownego w dniach 26-27 VI 1998 r. Po rozmowie z ks. mgr. lic. Ireneuszem Piskorkiem, prowincjałem Polskiej Prowincji Zgromadzenia Słowa Bożego dnia 15 VI 2001 r. ks. Zimoń wypracował drugi projekt statutów Centrum Dialogu, który został ponownie przedyskutowany na konferencji wykładowców – werbistów w Krynicy Morskiej w dniach 25-26 VI 2001 roku. Uczestnicy konferencji przegłosowali projekt jednomyślnie (20 głosów „tak”) i zwrócili się z prośbą do Rady Prowincjalnej Polskiej Prowincji o założenie Centrum Dialogu i mianowanie zaproponowanych osób na odpowiednie stanowiska. W 2003 roku Rada Prowincjalna utworzyła Centrum Dialogu Kultur i Religii oraz mianowała ks. dr. Adama Wąsa SVD na dyrektora tego centrum z siedzibą w Misyjnym Seminarium Duchownym w Pieniężnie. Centrum Dialogu Kultur i Religii zajmuje się „badaniami naukowym w zakresie dialogu między kulturami i religiami pozachrześcijańskimi (dialog międzyreligijny), między wyznaniem chrześcijańskimi (dialog ekumeniczny), nowymi ruchami religijnymi oraz ludźmi dobrej woli – poszukującymi i niewierzącymi” (A. Wąs. *Wprowadzenie*. W: Tenże (red.). *Werbiści a badania religiologiczne*. Warszawa 2005 s. 13 – seria Dialog Kultur i Religii 1). Organem centrum jest seria Dialog Kultur i Religii. Od września 2009 roku siedziba centrum znajduje się w domu Słowa Bożego w Lublinie, gdzie zamieszkał ks. dr. A. Wąs, dyrektor centrum i pracownik naukowy w Katedrze Teologii Religii KUL na stanowisku asystenta.

W ramach umowy bilateralnej między Katolickim Uniwersytetem Leuven (Belgia) i Katolickim Uniwersytetem Lubelskim ks. Zimoń jako profesor gościnny od 6 XI do 18 XII 2003 roku prowadził wykłady w j. angielskim nt. „African Rituals and Beliefs” dla 11 studentów specjalizacji religioznawstwa oraz doktorantów Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Leuven w wymiarze 26 godzin, zakończone egzaminem ustnym. Ponadto ks. prof. Zimoń studiował i zbierał materiały naukowe z religioznawstwa oraz afrykanistyki w bibliotekach Wydziałów Teologii i Filozofii oraz antropologii kulturowej. Tę samą kwerendę przeprowadził on w bibliotece Instytutu Anthropos w St. Augustin, gdzie przebywał od 19 XII do 14 I 2004 roku.

Na zaproszenie Kijowsko-Mohylańskiej Akademii (Uniwersytet Narodowy) ks. Zimoń jako profesor gościnny miał w dniach 4-13 VI 2007 roku wykłady w j. angielskim w wymiarze 28 godzin, zakończone egzaminem pisemnym dla 17 studentów religioznawstwa pt. „Traditional African Religion in the Perspective of Comparative Studies and Interreligious Dialogue”.

W dniach 19-22 IX 2000 roku wygłosił cykl wykładów z religioznawstwa w Wyższym Seminarium Duchownym diecezji kamieniecko-podolskiej w Gródku Podolskim na Ukrainie w wymiarze 8 godzin. W tym czasie też nawiązał kilkuletnią współpracę Katedry Historii i Etnologii Religii KUL z Instytutem Nauk Religijnych w Gródku Podolskim, Filią Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Luterskiego w Rzymie. Co dwa lata ks. prof. Zimoń prowadził tam cykle wykładów (po osiem godzin każdy) z religioznawstwa: 17-19 VI 2002, 9-10 VIII 2004, 21-25 VIII 2006. Wynikiem tej współpracy było przeznaczenie Svitlany Snigruskiej, pracownika Instytutu Nauk Religijnych w Gródku Podolskim, na studia teologiczne w latach 2001-2004 na Wydziale Teologii KUL, które zwieńczyła tytułem magistra teologii (7 VI 2004). W latach 2004-2009 kontynuowała ona studia licencjacko-doktoranckie na specjalizacji religioznawstwa w Instytucie Teologii Fundamentalnej KUL, które zakończyła egzaminem licencjackim (2006) i doktorskim oraz obroną (15 V 2009) i otrzymaniem tytułu doktora w zakresie teologii fundamentalnej.

W latach 1994-2005 ks. prof. Zimoń prowadził prawie co roku wykłady w wymiarze 4 godzin dla misjonarzy przygotowujących się do pracy misyjnej w Centrum Formacji Misyjnej w Warszawie. W drugim semestrze roku akademickiego 2008/2009 wygłosił wykłady w wymiarze 5 godzin pt. „Życie i śmierć w Afryce Subsaharyjskiej”, a w roku akademickim 2009/2010 – pt. „Sakralność ziemi w Afryce Zachodniej” dla studentów Sekcji Misjologicznej UKSW w Warszawie.

Przemiany ustrojowe w Polsce i w krajach Europy Środkowowschodniej umożliwiły księżom profesorom członkostwo w Komitetach Naukowych PAN oraz prowadzenie gościnnych wykładów w uniwersytetach państwowych. Książd prof. Zimoń jest od 1991 roku do dzisiaj

członkiem Komitetu Nauk Etnologicznych PAN. Od 1993 roku prowadził również pojedyncze wykłady gościnne w języku angielskim lub niemieckim z afrykanistyki, etnologii, religioznawstwa i dialogu międzyreligijnego w następujących krajach: **Chorwacja**: Zagrzeb (Katedra Etnologii Uniwersytetu, Muzeum Etnograficzne, trzy różne wykłady, 1993); **Słowacja**: Bratysława (Uniwersytet Komenskigo: Katedra Etnologii, 1995, Katedra Religioznawstwa, 2001, 2003), Trnava (Wydział Teologiczny Uniwersytetu, 2001); **Czechy**: Czeskie Budziejowice (Wydział Teologiczny Uniwersytetu, dwa różne wykłady, 2002), Brno (Instytut Religioznawstwa Uniwersytetu Masaryka, 2003, 2008), Liberec (Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Technicznego, 2005), Praga (Uniwersytet Karola, 3-6 V 2005, cztery różne wykłady w Instytucie Etnologii, Instytucie Filozofii i Religioznawstwa, Katedrze Socjologii Wydziału Nauk Społecznych, Wydziale Teologicznym); Pardubice (Katedra Religioznawstwa Uniwersytetu Technicznego, dwa różne wykłady, 21-24 V 2009), **Węgry**: Ostrzychom/Esztergom (Wyższe Seminarium Duchowne, 1999), Győr (Wyższe Seminarium Duchowne, 1999, 2002), Budapeszt (Państwowy Uniwersytet Eötvös Lorand, 2000, Wydział Teologiczny Katolickiego Uniwersytetu Pazmany, dwa różne wykłady, 2002), Segedyna/Szeged (dwa różne wykłady w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej oraz w Katedrze Religioznawstwa Uniwersytetu w Segedynie, 2005.); **Ukraina**: Lwów (Uniwersytet Iwana Franki, dwa różne wykłady, 1999, Wydział Teologii KUL, wykłady w wymiarze 10 godzin, 3-4 V 2001, wykłady w wymiarze 8 godzin, 23-24 V 2002), Gródek Podolski (Wyższe Seminarium Duchowne, wykłady w wymiarze 8 godzin, 19-22.9.2000), Sewastopol (Katedra Humanistyki Uniwersytetu Technicznego, 2003); Symferopol (Narodowy Uniwersytet, 2003), Kijów (Katedra Etnologii Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki, 2003), Odessa (wykład w międzykonfesyjnym Towarzystwie Teologicznym, 2006, wykład na Uniwersytecie Chrześcijańskim, 2006); **Niemcy**: Sankt Augustin (Wyższa Szkoła Filozoficzno-Teologiczna, 2004).

W ramach obustronnej współpracy następujący doktorzy i profesorowie z zagranicy wygłosili wykłady gościnne w Katedrze Historii i Etnologii Religii oraz specjalizacji religioznawstwo Instytutu Teologii Fundamentalnej KUL: ks. dr hab. Józef Glinka (Uniwersytet Airlangga w Surabaya, Indonezja), dr Joanna Pfaff-Czarnecka (Instytut Etnologii Uniwersytetu w Zurychu), doc. dr Jacek Jan Pawlik (Wyższa Szkoła Filozoficzno-Teologiczna w St. Augustin, RFN), prof. dr Michael Singleton (Uniwersytet Katolicki Louvain-la-Neuve), ks. prof. dr Louis J. Luzbetak SVD (Washington, D.C., USA), prof. dr hab. Ján Komorovský (Uniwersytet Jana Komenskigo w Bratysławie, Słowacja), doc. dr Roman Sileckyj (Uniwersytet Iwana Franki, Lwów, Ukraina), dr Milan Kováč (Uniwersytet Jana Komenskigo, Bratysława, Słowacja), prof. dr hab. Jurij Babinow (Uniwersytet Techniczny, Sewastopol, Ukraina), ks. prof. Joachim Piepke SVD

(rektor Wyższej Szkoły Filozoficzno-Teologicznej, Sankt Augustin, RFN), ks. dr Ennio Mantovani SVD (koordynator międzynarodowego Instytutu Anthropolos, RFN), doc. dr hab. Luboš Bělka (Instytut Religioznawstwa Uniwersytetu Masaryka, Brno, Czechy), dr Dawid Václavík (Uniwersytet Techniczny, Liberec i Instytut Religioznawstwa Uniwersytetu Masaryka, Brno, Czechy), ks. prof. dr Herbert Bettscheider SVD (Wyższa Szkoła Filozoficzno-Teologiczna i dyrektor Instytutu Misjologicznego w Sankt Augustin koło Bonn, RFN), prof. dr hab. Gábor Barna (kierownik Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet w Segedynie, Węgry). Ks. dr Roman Malek SVD (pracownik naukowy Instytutu Monumenta Serica) w St. Augustin, RFN prowadził wykłady w wymiarze 24 godzin od 15 XI do 17 XII 1990 r. dla studentów specjalizacji religioznawstwo pt. „Religie Chin”.

Na zaproszenie ks. Zimonia wykłady gościnne wygłosili dla studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego następujący doktorzy i profesorowie uniwersytetów w Polsce: doc. dr hab. Leszek Dzięgiel (Instytut Etnologii UJ), prof. dr hab. Stanisław Piłaszewicz (Zakład Języków i Kultur Afryki UW), ks. prof. dr hab. Franciszek Rosiński (Katedra Etnologii UW), dr Wiesław Bator (Instytut Religioznawstwa UJ), dr Zbigniew Pasek (Instytut Religioznawstwa UJ), prof. dr hab. Irena Floreńska-Bukowska (Zakład Etnologii UŚ), prof. dr hab. Halina Rusek (dyrektor Instytutu Nauk Społecznych i Nauk o Kulturze UŚ), prof. dr hab. Kazimiera Mikoś (Instytut Religioznawstwa UJ), prof. dr hab. Jan J. Milewski (Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW), prof. dr hab. Andrzej Szyjewski (Instytut Religioznawstwa UJ), prof. dr hab. Zygmunt Kłodnicki (Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji UŚ), prof. dr hab. Magdalena Zowczak (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW), prof. dr hab. Henryk Hoffmann (Instytut Religioznawstwa UJ), prof. dr hab. Kazimierz Banek (dyrektor Instytutu Religioznawstwa UJ). Z powyższego zestawienia wynika, że szczególnie intensywna jest obustronna współpraca Katedry Historii i Etnologii Religii KUL z Instytutem Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Wydziałem Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

Na wniosek Rady Instytutu Teologii Fundamentalnej, zaopiniowany przez Radę Wydziału Teologii w dniu 25 VI 2008, ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk, rektor KUL powołał dnia 4 VIII 2008 r. ks. prof. dr. hab. H. Zimonia na dyrektora Instytutu Teologii Fundamentalnej na czteroletnią kadencję od 1 IX 2008 do 31 VIII 2012 roku.

Pracownicy naukowcy Katedry Historii i Etnologii Religii zorganizowali dnia 24 X 2008 roku w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie sympozjum naukowe nt. „Badania nad religiami Afryki oraz religijnością ludową Polski i Ukrainy”. Otwarcia dokonał ks. prof. Zimoń, dyrektor ITF. Okazją tego jubileuszowego sympozjum było 50-lecie reaktywacji Katedry Historii i Etnologii Religii KUL. Pracownicy naukowcy i absolwenci tej katedry wygłosili

osiem referatów dotyczących różnych religii Afryki oraz sześć na temat religijności ludowej różnych regionów Polski i Podola na Ukrainie (książka zawierająca poszerzone referaty ukazała się w serii *Studia religiologiczne* 10).

Z inicjatywy ks. prof. dr. hab. Mirosława Kalinowskiego, dziekana Wydziału Teologii KUL, ks. dr Stanisław Grodź SVD, adiunkt Katedry Historii i Etnologii Religii, od stycznia 2009 roku rozpoczął prace nad przygotowaniem nowego kierunku studiów stacjonarnych licencjackich: religioznawstwo. Ksiądz prof. Zimoń wspiera go w tych pracach, zwłaszcza w zakresie minimum kadrowego. Po przegłosowaniu programu i minimum kadrowego przez Radę Wydziału Teologii dnia 16 II 2010 r. cała dokumentacja została przekazana do Rektoratu KUL.

Ksiądz prof. Zimoń jest autorem pięciu książek (w tym dwie w j. niemieckim i angielskim), redaktorem i współredaktorem 11 prac zbiorowych (podręcznik religiologiczny pt. *Religia w świecie współczesnym. Zarys problematyki religiologicznej* [Lublin 2000] został przetłumaczony na j. ukraiński), 183 artykułów (w tym 15 w j. angielskim, sześć w j. niemieckim, cztery w j. ukraińskim oraz po jednym w językach: rosyjskim, słowackim, czeskim i chorwackim), 71 haseł encyklopedycznych i leksykograficznych, 19 recenzji (w tym pięciu w j. niemieckim i dwie w j. angielskim) i 18 pozycji popularnonaukowych (w sumie 307 pozycji bibliograficznych według stanu na kwiecień 2010 r.). Ponadto jest redaktorem serii *Studia religiologiczne*, wydawanej przez TN KUL (Lublin 2000-2009 t. 1-10). W redakcji Encyklopedii katolickiej jest odpowiedzialny za dział redakcyjny religioznawstwo (od t. 4.) oraz jest autorem i konsultantem wielu haseł.

Jubilat jest promotorem 145 prac licencjackich i magisterskich oraz 16 prac doktorskich. Ponadto jest recenzentem 80 prac magisterskich i 11 prac doktorskich, jednej opinii o dorobku naukowym w związku z zatrudnieniem na stanowisko adiunkta w Instytucie Religioznawstwa UJ, 11 ocen dorobku naukowego i rozpraw habilitacyjnych, czterech opinii dorobku naukowego i dydaktycznego w związku z nadaniem stanowiska profesora nadzwyczajnego oraz czterech opinii wniosku o nadanie tytułu naukowego profesora.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński odznaczył dnia 6 XI 2006 roku ks. prof. dr. hab. H. Zimonia Złotym Krzyżem Zasługi (Legitymacja Nr 170-2006-4).

Ksiądz Profesor jest członkiem międzynarodowego Instytutu Anthropos (od 1975), Komitetu Nauk Etnologicznych PAN (od 1991 do dzisiaj), Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (1976), Towarzystwa Naukowego KUL (1979), Polskiego Towarzystwa Afrykanistycznego (1990), Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (1995), Polskiego Towarzystwa Religioznawczego (2005) i Stowarzyszenia Teologów Fundamentalnych w Polsce (2005).

Główne obszary jego badań naukowych to: kultury i religie Afryki, religie ludów pierwotnych, monoteizm pierwotny, rytuał i religia, etnologia kulturowohistoryczna, buddyzm indyjski, dialog międzyreligijny.

Dopelnieniem pracy naukowej ks. prof. Zimonia jest pełnienie funkcji kapelana u sióstr boromeuszek w czasie wypoczynku w Zakopanem (od 1976), pomoc duszpasterska w czasie świąt Bożego Narodzenia w parafii w Wilchwach, głoszenie kazań misyjnych w niedzielę misyjną w różnych parafiach Polski oraz prelekcji misyjnych dla różnych grup, a także katechez misyjnych w różnych liceach ogólnokształcących oraz innych szkołach średnich (od 1992), a mianowicie: w Starachowicach (1992, 2006), Lublinie (Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych, 1992; III LO, 1997; XI LO, 1993; Szkoła dla niesłyszących, 2002), Głubczycach (LO im. Adama Mickiewicza, 1992), Zakopanem (I LO im. Oswalda Balzera, 1993), Nysie (Technikum Rolnicze, 1992; LO Carolinum, 8 IV i 6 V 1994), Wodzisławiu Śląskim (I LO, 1992, 1994, 1999, 2002, 2007, 2009; Katolickie LO, 1999), Pelplinie (Collegium Marianum, 2002), Nowym Żmigrodzie (2007). W latach 1992-1994 i 1999-2000 przeprowadził regularnie 15 prelekcji w Klubie Inteligencji Katolickiej w Lublinie oraz w Zakopanem (w Klubie Inteligencji Katolickiej, 1993, 1995 i w Związku Podhalan, 1994) W czasie wakacji był trzy razy zaangażowany w miesięcznym duszpasterstwie parafialnym w Bad Kreuznach (diecezja Trewir, RFN, 1994, 1997) oraz w Wengen (parafia Interlaken, Szwajcaria, 2002).

Od 1974 ks. Zimoń organizował regularne wyjazdy ze studentami Katedry Historii i Etnologii, a od 1985 roku specjalizacji religioznawstwo do muzeów etnograficznych, skansenów oraz różnych regionów etnograficznych w Polsce. Spośród 19 wycieczek warto wymienić te wielodniowe: Kurpie: Ostrołęka, Łomża, skansen w Nowogrodzie, Kadzidło (12-15 X 1079); ziemia słowińska: Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, skansen w Klukach, Słowiński Park Narodowy (7-10 V 1981); Białostoczczyzna: Białystok, gminy muzułmańskie w Bohonikach i Kruszyńianach, Sokółka, Białowieski Park Narodowy (7-9 XI 1986); północne i środkowe Kaszuby: Pelplin, Wiele, Wdzydze, Kartuzy, Sianowo, Wejherowo, Swarzewo, Jastarnia, Gdańsk (12-16 X 1989); Podkarpacie: Leżajsk, Łańcut, Dukła, Nowy Żmigród oraz Słowacja: Spišska Kapitula, Žehra, Lewocza, Kežmarok (13-15 X 2000); skansen w Tokarni koło Kielc, Beskid Śląski (Wisła, Istebna, Koniaków), muzeum w Żorach (11-13 X 2002). Warto również wspomnieć dwa obozy etnograficzne studentów w Skierbieszowie na ziemi zamojskiej (7-14 II 1981) oraz w dekanacie Gorzów Śląski (diecezja opolska, 9-16 II 1990), w których uczestniczyli studenci Katedry Historii i Etnologii Religii oraz specjalizacji religioznawstwo pod opieką doktorantów: ks. mgr. lic. Józefa Węclawika SVD i ks. mgr. Franciszka Jędraka.

Członkowie Zgromadzenia Słowa Bożego głoszą słowo Boże wszystkim ludziom, a zwłaszcza tam „gdzie Ewangelii jeszcze w ogóle nie głoszone albo głosi się ją w niedostatecznym stopniu (Kont. 102). Zgodnie z ich powołaniem i charyzmatem misyjnym misjonarze Zgromadzenia Słowa Bożego są zobowiązani do dialogu z każdym człowiekiem oraz z różnymi kulturami i religiami. Dlatego księga pamiątkowa dedykowana Jubilatowi została zatytułowana „Pluralizm kulturowy i religijny współczesnego świata”. Jest ona wyrazem szacunku Jubilata dla różnych tradycji kulturowych i religijnych oraz jego liczącego się wkładu w poznanie kultur i religii ludów pierwotnych, a zwłaszcza ludów Afryki Subsaharyjskiej. Badaniom ks. Wilhelma Schmidta oraz założonemu przez niego czasopisma „Anthropos” (1906) i Instytutu Anthropos (1931) zawdzięcza Zgromadzenie Słowa Bożego ukierunkowanie badań naukowych w dziedzinie etnologii, religioznawstwa i innych pokrewnych dyscyplin. Praca naukowa i dydaktyczna ks. prof. Zimonia mieści się w ważnym nurcie tradycji naukowej i charyzmatu misyjnego Zgromadzenia Słowa Bożego. Ksiądz Henryk Zimoń był uczniem ks. prof. T. Chodzydły i ks. prof. H. Hubera, dwóch uczniów i doktorów ks. prof. Schmidta oraz ks. prof. J. Henningera, przez 20 lat bliskiego współpracownika ks. Schmidta.

Poza pracą naukową i pisarską ks. prof. Zimoń wielką wagę przywiązywał do pracy dydaktycznej oraz prowadzenia proseminarium, seminarium magisterskiego i doktoranckiego, uważając te ostatnie za podstawowe i najważniejsze w wykształceniu uniwersyteckim. Wprowadzał w warsztat pracy naukowej i ukierunkowywał on zainteresowania religioznawcze i etnologiczne studentów KUL oraz kleryków z Misyjnego Seminarium Duchownego w Pieniężnie, gdzie od 1974 wykładał etnologię religii. Na 145 magisteriów aż 60 prac magisterskich było napisanych przez werbistów, a wśród 16 wypromowanych doktorów aż czterech to werbiści. Obecnie trzech z nich jest zatrudnionych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a trzech innych werbistów (dwóch magistrów i jeden doktor) pracuje w naukowych instytutach zagranicznych. Na polskich uniwersytetach zatrudnieni są także wykształceni przez niego religioznawcy i afrykańscy.

Uczniowie, pracownicy naukowcy Katedry Historii i Etnologii Religii, księża profesorowie Instytutu Teologii Fundamentalnej oraz liczni przyjaciele w Polsce i za granicą są Jubilatowi wdzięczni zarówno za jego wieloletnią pracę naukową (43 lata) i dydaktyczną (37 lat), jak i za postawę tolerancji i szacunku dla człowieka oraz promowanie dialogu z ludźmi innych kultur i religii.

Oprac. Zdzisław Kupisiński SVD, Stanisław Grodź SVD